

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ—ΜΟΥΣΙΚΗ—ΘΕΑΤΡΙΚΗ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Β΄ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 12^{ον}

ΣΑΜΟΣ-ΒΑΘΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1925

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΜΗΡΟΣ. Ὀδύσσεια Κ. 449-574 Μετ. Ζήσ. Σίδερης

ΓΕΩΡΓΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ. Τσίκου—Ντάου.

PAUL VERLAINE. Τὸ Καλὸν Τραγοῦδι. Μεταφρ.
Ἄρφας.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΟΥΛΗΣ. Λίγες Γραμμές. Στὴν εἴσοδο
τοῦ πάρκου. Στὸ σταθμὸν τοῦ Σιδηροδρόμου.

ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΦΑΡΑΣ. Ἀγροτικό.

Γ. ΧΑΤΖΙΝΗΣ Memoria dulcis.

ALPHONSE DAUTET. Ὁ Καθρέφτης. Μεταφρ.
Δημ. Νικολαετῆς.

Περιεχόμενα τοῦ δεύτερου τόμου.

Παράγραφοι, Ἀλληλογραφία κλπ.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ—ΜΟΥΣΙΚΗ—ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ι 2^{ον}

ΣΑΜΟΣ—ΒΑΘΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1925

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Κ. 449—574

Κι' ὡς τότε ἡ Κίρκη τοὺς λοιποὺς συντρόφους στὸ παλάτι,
τοὺς ἔλουσε, τοὺς ἄλειψε μὲ μύρωδάτο λάδι, 450
καὶ μὲ σγουρὲς τοὺς ἔντυσε χλαμίδες καὶ χιτῶνες·
καὶ μιὰ χάρ᾽ αὐτοὺς βρήκαμε νὰ τρῶνε στὸ παλάτι.
Κι' ὡς εἶδαν, ὡς ἀντίκρισαν ἀγνάντια ἑνὰς τὸν ἄλλο,
στοὺς θρήνους ὄλοι ξέσπασαν ποὺ ἀχοῦσε τὸ παλάτι.

Τότε ἦρθε ἡ σεβαστὴ θεὰ κοντὰ μου κι' ἔτσι μοῦπε 455
»Γιὲ τοῦ Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσέα,
ἀφῆστε πιά τὰ πύρινα τὰ δάχρυα. Ναί, τὸ ξέρω,
στὴν ψαροθρόφα θάλασσα πόσα δεινὰ σᾶς βρῆκαν
καὶ πόσα πάθατε ἀπ' ὄχτροὺς μὲς στῆς στεριᾶς τις ἄκρες.
Μὲν ἔλα, φᾶτε μιὰ μπουκιά καὶ πιεῖτε καὶ μιὰ σπάλα, 460
ὅσο νὰ συνεφέρετε στὰ στήθια τὴν καρδιά σας,
ὡς εἶπαν σὰν ἀφήσατε τὸ βραχωμένο Θιάκι.

Τώρα θλιμένοι, ἀδύνατοι, θυμᾶστε τὰ δεινὰ σας
καὶ μῆτε νιώθετε χαρὰ ποτὲ μὲς στὴν καρδιά σας,
γιατὶ πολλὰ περάσατε μαρτύρια στὴ ζωὴ σας» 465

Εἶπε, κι' ὁ λόγος ἄρесе στὴν ἄφοβη ψυχὴ μας.
Καὶ τότε ἐκεῖ καθίσαμε ὀλάκερο ἕνα χρόνον,
κρέατα πλήθια τρώγοντας γλυκὸ κρασί ροφώντας.
Κι' ὅταν ὁ χρόνος πέρασε κι' οἱ ἐποχὲς γυρνοῦσαν,
οἱ μῆνες ὅταν τέλεβαν καὶ πλήθαιναν οἱ μέρες, 470
παράμερα μὲ φώνοζαν καὶ μοῦπανε οἱ συντρόφοι·
»Καημένε, βάλε πιά στὸ νοῦ καὶ τὴ γλυκεῖα πατρίδα,
γραφτὸ σου ἂν εἶναι νὰ σωθεῖς καὶ νὰ γυρίσεις πίσω
στ' ἀρχοντικὸ τὸ σπίτι σου, στὴν πατρικιά σου χώρα»

Ἔτσι εἶπαν καὶ κατάπεισαν τὴν ἄφοβη καρδιά μου·
 Τότε ὅλη μέρα τρώγαμε ὅσο νὰ πέσει ὁ ἥλιος
 κρέατα ἀπ' ἔλα πληθερά καὶ πίνουμε μωσκάτο.
 Κι' ὁ ἥλιος σὰ βασιλεψε καὶ πῆρε τὸ σκοτάδι
 πῆγαν αὐτοὶ νὰ κοιμηθοῦν μέσ' στὸ ἰσκερὸ παλάτι,
 κι' ἐγὼ στῆς Κίρκης τὸμορφο ἀνέβηκα κρεβάτι 480
 καὶ πρόσπεσα στὰ πόδια της κι' αὐτοὶ μ' ἀφουγγαζόνταν.
 κι' ἔτσι διὸ λόγια πεταχτὰ τῆς εἶπα κράζοντάς τη.
 »ὦ Κίρκη, τέλεφέ το πιά τὸ τάξιμο πού μοῦπες
 καὶ στὴν πατρίδα στείλε με. Τὸ λαχταρᾷ ἡ καρδιά μου,
 κι' ὅλοι οἱ συντρόφοι: τὸ ζητοῦν πού καίνε τὴν καρδιά μου 485
 κοντὰ μου πάντα νὰ θρηνοῦν, τὴν ὥρα ἐσὺ πού λείπεις.»
 Εἶπα κι' ἡ λατρευτὴ θεὰ μ' ἀπάντησε ἔτσι ἀμέσως.
 »Γιὲ τοῦ Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσέα,
 δὲ σὰς κρατῶ πιά σπίτι μου νὰ μένετε ἄθελά σας.
 Μὲν ἄλλο πρῶτα εἶναι γραφτὸ νὰ κάμετε ταξίδι,
 490
 στὸν Ἄδη καὶ στὴ φοβερὴ νὰ πᾶτε Περσεφόνη,
 ἀπ' τῆ ψυχὴ τοῦ ἀομματοῦ προφήτη Τειρεσία
 πρῶτα νὰ πάρετε χρησμό, ποῦναι στὸν τόπο ὁ νοῦς του.
 Ἡ Περσεφόνη τοῦδωσε καὶ πεθαμένου ἐκείνου
 τοῦ νοῦ τῆ χάρη, μὰ οἱ λοιποὶ σὰν ἴσχιοι τριγυρίζουν,» 495
 Ἔτσι εἶπε καὶ παράλυσε στὰ στήθια τὴν καρδιά μου,
 κι' ἔκλαιγα ἀπάνω καθιστὸς στὸ στρῶμα κι' ἡ ψυχὴ μου
 δὲν ἤθελε πιά τὴ ζωὴ μηδὲ τὸ σῶς νὰ βλέπει.
 Κι' ὅταν πιά τέλος χόρτασα νὰ κλαίω καὶ νὰ κυλιέμαι.
 τότε τῆς Κίρκης μίλησα μὲ λόγια ἀπελπισμένα 500
 »ὦ Κίρκη, στὸ ταξίδι αὐτὸ ποῖον ὁδηγὸ μου θάχω;
 Δὲν πῆγε ἀκόμα ἄλλος θνητὸς στὸν Ἄδη μὲ καράβι.»
 Εἶπα, κι' ἡ λατρευτὴ θεὰ μ' ἀπάντησε ἔτσι ἀμέσως·
 »Γιὲ τοῦ Λαέρτη θεϊκέ, πολύτεχνε Δυσέα,
 505
 Νὰ μὴ σὲ μέλει ἂν ὁδηγὸ δὲ θάχεις στὸ καράβι,
 μὲν ἀνοίξε τᾶσπρα πανιά καὶ στήσε τὸ κατάρτι,
 καὶ κάτσε. Τοῦ βοριά ἡ πνοὴ σιγὰ θὰ τάρμενίξει.
 Κι' ὅταν τὸν Ὠκεανὸ διαβεῖς, θὰ ἰδεῖς ἕνα ἀκργιαλί
 μικρὸ μὲ γύρο φουντωτὰ τῆς Περσεφόνης δάση,
 510
 ὅλο ἀπὸ λεῦκες λιγερές κι' ἰτιές καρποτινάχτρεις.
 Ἐκεῖ στὸν ἄπατο Ὠκενὸ νάράξεις τὸ καράβι,

καὶ σὺ στὸν Ἄδη πήγαινε τὸν καταραχνατιμένο,
 πού μέσα στὸν Ἀχέροντα τρέχει ὁ Πυριφλογᾶτος
 κι' ὁ Κωκυτός, ἀπ' τὰ νερά τῆς Στύγας ξεκομμένος·
 515
 κι' βροντολάλοι ποταμοὶ στὸν ἴδιο βράχο τμίγουν.
 Ἐκεῖ λοιπόν, πολέμαρχε κοντὰ κοντὰ περνώντας,
 ἀνίξει λάκκο ὡς μιὰν ὄργιὰ τὸ φάρδος καὶ τὸ μάκρος
 καὶ χύσε γύρω του χεῖς στοὺς πεθαμένους ὄλους,
 μέλι μὲ γάλα στὴν ἀρχή, γλυκὸ κρασί κατόπι,
 520
 τρίτο νερὸ καὶ μὲ λευκὸ πασπάλισέ τα ἀλευρί.
 Καὶ τάξε στὶς ἀνάζωες τῶν πεθαμένων κάρεις,
 σὰν πᾶς στὸ Θιάκι, στέρφα σου ἑαμάλα νὰ τους σφάξεις
 τὴν πιὸ καλὴ καὶ τὴ φωτιὰ μὲ δῶρα νὰ γεμίσεις,
 κι' ἕνα κριάρι χωριστὰ στὸν Τειρεσία μαῦρο
 νὰ σφάξεις τὸ καλύτερο πού θάχεις στὸ κοπάδι 525
 Καὶ στὰ σεβᾶσμια τῶν νεκρῶν σὰ δεηθεῖς τὰ πλήθη,
 σφάξε κριάρι τότε ἐκεῖ καὶ μαύρη προβατίνα,
 γυρίζοντας σὲ ἀφώτιστο σκοτάδι: τὸ λαιμὸ τους,
 καὶ στρέψε ἄλλοῦ τὸ πρόσωπο, τοῦ ποταμοῦ τὸ ρέμα.
 530
 Ἄπειρες τότε ἐκεῖ ψυχές τῶν πεθαμένων θάρθουν,
 καὶ τοὺς συντρόφους πρόσταξε κατόπι νὰ σηκώσουν
 τάρνιὰ πού κοίτουνται στὴ γῆς σφαγμένα μὲ μαχαίρι,
 κι' ἀφοῦ τὰ γῶάρουν, στῆς φωτιᾶς τὴ φλόγα νὰ τὰ κάψουν,
 στὴν Περσεφόνη τάζοντας καὶ στὸν ἀνίκητο Ἄδη.
 535
 Καὶ σὺ τραβώντας τὸ σπαθί κάτσε καὶ μὴν ἀφήνεις
 τίς ἄζωες κάρεις τῶν νεκρῶν στὸ αἶμα νὰ ζυγώσουν
 καθόλου, πρὶν συμβουλευτεῖς τὸ γέρο Τειρεσία.
 Τότε σὲ λίγο θὰ φανεῖ, πολέμαρχε, ὁ προφήτης
 κι' αὐτὸς τὸ δρόμο θὰ σοῦ πεῖ, τοῦ ταξιδιοῦ τὸ μάκρος,
 καὶ στὴν πατρίδα πῶς θὰ πᾶς τὴ θάλασσα περνώντας.» 540
 Ἔτσι εἶπε κι' ἡ χουσόθρονη πρόβαλε εὐτίς ἡ Αὐγούλα.
 Τότε μὲ ροῦχα μ' ἐντυσε, χλαμίδα καὶ χιτῶνα,
 κι' ἡ νύφη φόρεσε λευκὸ μακρόσυρτο φουστάνι,
 χαρητωμένο καὶ ψιλὸ κι' ἔβαλε μιὰ πανώρια
 545
 ζώνη χρυσῆ στὴ μέση της καὶ μπόλια στὸ κεφάλι.
 Καὶ τότε ἐγὼ γυρίζοντας παντοῦ μὲς στὸ παλάτι
 μὲ λόγια σήκωνα γλυκὰ τοὺς ἄλλους μου συντρόφους.
 »Ἐυπνᾶτε, μὴν κοιμᾶστε πιά, στὸν ὕπνο βυθισμένοι.

Μὲν πᾶμε. Ἡ σεβαστὴ θεὰ μ' ὀδήγησε ὅπως πρέπει »
Ἔτσι τοὺς εἶπα, κ' ἔπεισα τὴν ἄροβη καρδιά τους. 550

Μὰ μήτε ἐκεῖθε ἐγὼ σωστοὺς δὲν πῆρα τοὺς συντρόφους.
Ἐίχαμε κάποιο Ἑλλήνορα, στὰ χρόνια παλικᾶρι,
ὄχι ὅμως καὶ στὸν πόλεμο μήτε γερὸ στὸ νοῦ του,
κ' ἐκεῖνος χῶρια ἀπ' τοὺς λοιποὺς συντρόφους στὸ παλάτι,
δρυσὰ ποθῶντας πλάγιασε, γιατί εἶταν μεθυσμένος. 555

Κι' ὡς ἄκουσε τὴν ταραχὴ καὶ τὸν ἀχὸ τῶν ἄλλων
ὀρθὸς πετάχτηκε ἄξαφνα, μὰ ξέχασε ἀπ' τὴ σκάλα
νὰ κατεβεῖ κι' ὡς πήγαινε γκρεμιστὴκε ἀντικρὺ τῆς
ἀπ' τὴ σκεπή, κ' ὁ σβέρκος του τοῦ βγῆκε ἀπ' τὰ σφοντήλια,
καὶ τοῦ ροβόλησε ἡ ψυχὴ στὸν ἄχαρο τὸν Ἄδη. 560

Σὰν ἦρθαν ὄλοι, στάθηκα στὴ μέση καὶ τοὺς εἶπα:
»Τώρα θὰ λέτε, στὴ γλυκεῖα πατρίδα μας πὼς πᾶμε,
ὅμως ἄλλοῦ τὸν ὄρισε τὸ ὄρομο μας ἡ Κίρκη,
στὸν Ἄδη καὶ στὴ φοβερὴ νὰ πᾶμε Περσεφόνη,
ἀπ' τὴ ψυχὴ νὰ πάρουμε χρῆσμὸ τοῦ Τειρεσία.» 565

Ἔτσι εἶπα, κ' ὄλων ἡ καρδιά τους κόπηκε στὰ στήθια,
κι' ἄρχιταν πάλε κι' ἐκλαιγαν καὶ τὰ μαλλιά τραβοῦσαν,
ὅμως δὲν ἔβγαινε ὄφελος κανένα μὲ τοὺς θρήνους.
Σὰν ἦρθαμε στὴν ἀμμουδιὰ καὶ στὸ γοργὸ καράβι,
χύνοντας δάκρια φλογερά, κατὰκαρδὰ θλιμμένοι, 570
μᾶς ἦρθε ἡ Κίρκη κι' ἔδεσε κοντὰ στὸ μαῦρο πλοῖο,
ἓνα χριάρι καὶ μαζὶ μιὰ μαύρη προβατίνα
περνώντας ἀφανέρωτη. Ποιὸς τὸ θεό, ἂν δὲ θέλει,
μπορεῖ νὰ ἰδεῖ στὰ μάτια του, σὰν τρέχει ἐδῶθε ἐκεῖθε;

Μεταφ. ΖΗΣΙΜΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Σημ. Μ. Ε. Μὲ τὸ φυλλάδιο τοῦτο—τὸ τελευταῖο τῆς χρονιάς—συμπληρώνεται ἡ δημοσίευσή τοῦ Κ. τῆς «Ὀδύσσειας.» Γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ κ. Ζήσιμου Σίδερη, ἄξια νὰ σταθεῖ πλάι στὴν «Ἰλιάδα» τοῦ κ. Πάλλη, περιττεῖ νομίζουμε κάθε ἔπαινος. Ἡ Μ. Ε. παρουσιάζοντας ἔτσι ὀλόκληρα στοιχεῖα τῆς «Ὀδύσσειας»—ὅπως τὸ Κ στὸ φετινὸ τόμο καὶ τὸ Ζ στὸν περσινὸ—θὰ μπορεῖ νὰ καυχήθῃ μὲ περηφάνεια ὅτι πρώτη αὐτὴ ἐδημοσίευσε κομμάτια ἀπ' τὴν ἀνέκδοτη ὡς τώρα κι' ἀληθινὰ δημιουργικὴ μετάφραση τοῦ κ. Σίδερη.

ΤΣΙΚΟΥ—ΝΤΑΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ε'.

—Πᾶμε, βρε παιδιά, μέσα στὸ Κάτεργο νὰ περάσωμε καμπόσες μέρες; Εἶπε ὕστερα ἀπὸ καρμιὰ βδομάδα ὁ Μανώλης στοὺς συντρόφους του. Θα πᾶμε μὲ τὴ βάρκα· θὰ σᾶς χορτάσω μπαμποῦνι μὲ μουστάκι, λαγὸ μὲ ξύγκι καὶ κρασί ποῦ ἀνεσταίνει πεθαμένους μὲ τὴ μурωδὰ του. Τί λέτε; πᾶμε; Ἀκοῦς ἐκεῖ! Κατασύφωνοι.

Ὁ Τρέχας ἐπῆρε ἄδεια ἀπὸ τὸν Δήμαρχο εἴκοσι μερῶ—στὰ ἔβγα τοῦ Στυριαῆτη—ὁ Καρανικόλας τὴ Φαρμακολογία του, ὁ Μανώλης τὸν μπαγαλαῖ του καὶ τὸ δίκανο καὶ δρόμο. Ὁ θεὸς του ὁ Καπετὰν Βασίλης τοῦδωκε τὸ φελλοῦκι μὲ τὸ πανάκι καὶ ξεκινήσανε. Τὴν ὥρα ποῦ μπαίνανε μέσα στὴ βάρκα, βλέποντας ὁ Μανώλης τὸν δάσκαλο ποῦ τοὺς ἀγοριοκοίταζε καθοῦμενος ἀποκάτω σὲ μιὰ κληματαριά παραπέρα τοῦ φώναξε:

—Αἱ δάσκαλε νὰ πῆς χαιρετίσματα κεῖ ποῦ ξέρεις καὶ νὰ μὴ μαυροφορέσουν γιατί φεύγουμε. Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες θὰ ξαναγυρίσωμε. Ἄς μὴν κλαῖνε καὶ ραγίζεται ἡ καρδιά μας.

—Φωτιά νὰ σᾶς κάψῃ, παραλυμένοι, ἐμουρμούρισε ὁ δάσκαλος, ἐν φ' ὁ Μανώλης κι' οἱ συντρόφοι του βλέποντάς τον ξεκαρδίζονταν στὰ γέλοια.

—Χαιρετίσματα στὶς Ἀνεράιδες, ξανάειπε ὁ Μανώλης κι' ἔλυσε τὸ βαρκάκι.

Ἔως μεσόκοπα τοῦ Ἄι-Δημητριάτη καθίσανε στὸ Κάτεργο οἱ τρεῖς φίλοι καὶ περάσανε ζωὴ χαρισάμενη. Θὰ μένανε ἀκόμα ἀλλὰ κι' ὁ Τρέχας ἔπρεπε νὰ γυρίσῃ στὴ Δημαρχία του κι' ὁ Καρανικόλας νὰ φύγῃ στὰ ἔμπα τοῦ Νοέμβρη γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ὁ Μανώλης θὰ ξεχειμῶνιζε στὸ χωριὸ κόνοντας ἂν εὑρίσκε μερικὰ λειανοτάξειδα τριγύρω μὲ τὰ μικροκίβια τοῦ χωριοῦ.

Ἔτσι λοιπὸν γυρίσανε. Λεῖψανε καρμιὰ εἰκοσαριά μέρες. Ἦτανε Σαββατόβραδο ὅταν ἦρτανε στὸ χωριὸ καὶ κουρασμένοι, ὅπως ἦτανε, δὲν ἐβγήκανε ὄζω. Τὸ πρωὶ στὸν καφενὲ τοῦ Μπεζάλα ὁ κόσμος ὅλος εἶχε νὰ κάμῃ γιὰ τὸ καινούριο κακὸ, ποῦ ἔπεσε στὸ χωριὸ. Πάψανε οἱ Ἀνεράιδες νὰ πετροβολοῦνε καὶ φάνηκε ἓνα καινούριο φάντασμα, ποῦ σηκωνότανε ἡ τρίχα τοῦ ἀθρώπου νὰ τῆκούῃ καὶ θάξεψυχούσε νὰ τῶβλεπε. Πῶς ὁ Παπᾶ—Στάθης ποῦ τὸ εἶδε καὶ δὲν ἰπόμενε στὸν τόπο εἶναι θάμμα. Ἦτανε λειτουργὸς κείνη τὴν ἡμέρα καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἔσωσε ὁ θεός. Ὁ Θεοδώρης ὁ Κεῖσαρλης πῶ τοῦβαλε ἀπὸ τὸ παραθύρι

και ξεμύτισε να τὸ ἰδῆ ἔπεσε ξερὸς ἀπὸ τὸν φόβο του κι' ἄμα τὸν συνεφέρανε μὲ χίλια δῦο γιατρικὰ ἔχει χαμένη τὴ μιλιὰ του και δὲν λέγει ἄλλο τίποτα παρὰ Τσίκου—Ντάου, Τσίκου—Ντάου και τρέμει και κουλώνονται ἀπὸ κάτω στὸ πάπλωμα.

Τὶ θὰ πῆ Τσίκου—Ντάου; ἀρώτησε ὁ Μανώλης.

—Ποῖς τὸ ξέρει; εἶπε κάποιος χωρικός. Θὰ εἶνε τοῦ στοιχειοῦ τῶνομα, ὡς φαίνεται.

—Αἴ κύρ—Μπεζάλα εἶπε ὁ Καρανικόλας στὸν καφετζῆ, τὸ εἶδες κι' ἡ ἀφεντιά σου αὐτὸ τὸ στοιχειὸ τὸ... πῶς τὸ λένε... ἄ ναι... τὸ Τσίκου Ντάου;

—Δὲν τᾶεῖδα, γιατρέ μου· ὁ θεὸς μὲ φύλαξε, κι' ἔκαμε τὸν σταυρὸ του· μιὰ φορὰ μονάχα ὕστερα ἀπ' τὰ μεσάνυχτα ἄκουσα τὶς φωνές του και τὸ κακὸ ποῦ ἔκανε δῶ τριγύρω στὰ πλατάνια. Τί κακὸ ἦτανε κείνο... Χριστὲ και Παναγία μου.

—Ποῦ νὰ ξεμύτιση κανένας μας ἔξω, εἶπ' ἓνας ἄλλος. Και βρήκανε καιρὸ και οἱ κλεφτοκοττάδες και κοντεύουν νὰ ξεκοττιάσουν τὸ χωριὸ. Τώρα πιάσανε κι' ἀνοίγουν και κάτι μαγαζεῖα. Προχτὲς ἐκλέψανε ἀπὸ τὸ μαγαζὶ τοῦ Χιῶτη ἓνα τόπι δίμιτο.

—Πολὺ σωστά, εἶπε ὁ Μανώλης· τὸ Τσίκου—Ντάου θέλει και φαγὶ και ρούχα· χειμῶνας μπαίνει τώρα.

“Ολοι οἱ χωριανοὶ τὸν ἐστραβοκοιτάζανε κι' αὐτὸς ὁ Μπεζάλας ἐκούνησε τὸ κεφάλι του. Σὲ λίγο ἦρτε κι' ὁ δάσκαλος ὁ κύρ—Κωνσταντῆς ὁ Μπρόγκας. “Ὅπως ἐστοχάστηκε τοὺς τρεῖς φίλους ἐστραβομουτσούνισε κάθισε ὁμοῦς προστάζοντας ἓνα καφέ.

—Τί λὲς ἐσύ, κύρ—δάσκαλε, εἶπε ἓνας χωριανός, Τί νὰ κάμωμε μ' αὐτὸ τὸ κακὸ ποῦ μᾶς ἦρτε;

—Κύριε και τὰ δαιμόνια ἐν τῷ ὀνόματί σου ὑποτάσσονται, λεγει τὸ “Ἅγιον Εὐαγγέλιον, εἶπε μὲ πολλὴν κατήνυξη ὁ δάσκαλος. Πρέπει νὰ κάμωμε λιτανείας, ἀγιασμούς, ἐξορκισμούς, ἴσως ὁ θεὸς μᾶς ἐλέηση και μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὸ κακὸ τοῦτο. Ἄλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ,

—Νάγιάση τὸ στόμα σου, δάσκαλε μου, εἶπε ἓνας γέρος ποῦ σὲ μιὰν ἄκρα ἐκάπνιζε τὸν νάρογιέ του.

Μονάχα ἡ Κυρία Θεοτόκος και ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ μποροῦνε νὰ κάμουν ἔλεος.

—Καλὲ γὼ λέγω εἶπε ὁ Τρέχας, νὰ γράψῃ ὁ δήμαρχος στὴ Ἀρχὴ νὰ στείλῃ καμμιά δεκαρὶχ χωροφύλακες.

—Οἱ χωροφύλακες, εἶπε ὁ δάσκαλος, εἶναι γιὰ νὰ φυλάγουν κεινοὺς ποῦ σπάζουν τοῦ κόσμου τὰ παραθύρια και μιλιοστραβοῦνε τὶς ξένες γυναῖκες., Ἄπ' αὐτὲς κι' αὐτὲς τὶς παραλυσίες μᾶς ὠργίστηκε ὁ θεὸς και ἔδωκε ἐξουσίαν εἰς τὰ ἀνάθαρτα και πονηρὰ πνεύματα νὰ θύσουν

και νὰ ἀπολέσουν. “Ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύονται· ἔθου σκότος και ἐγένετο νύξ, λέγει ὁ Προφητὴνὰξ Δαβὶδ. “Ὅταν οἱ παραλυμένοι κάνουν τὴ νύχτα μερὰ και γυρίζουν και χτυποῦνε τοῦ κόσμου τὶς πόρτες πῶς θέλετε νὰ μὴν ὀργιστῆ ὁ θεός;

—Κλα λέγει ὁ δάσκαλος, μ' ἓνα στόμα εἶπανε οἱ χωρικοὶ και στραβοκοιτάζανε τοὺς τρεῖς φίλους. Κάτι ἔκαμε νὰ πῆ ὁ Καρανικόλας.

—Ἐσεῖς νὰ σωπαίνετε τοῦ εἶπε ἓνας γέρος πῆγες και σὺ πέντε ἡμέρες στὴ Ἀθήνα και θείεις νὰ μᾶς κάμῃς τὸν καμπόσο, Νὰ βρῆ σεῖς ἔτσι μιλοῦνε οἱ γνωστικοὶ και νοικοκυραῖοι ἀνθρώποι.

—Ἰᾶμε νὰ φύγωμε, λέγει ὁ Μανώλης, νὰ μὴ χαλάσω κκμνιανοῦ τοὺς φλόκους και βρῶ τὸν μπελαμου.

Ἔτσι δίνοντας τόπον στὴ ὀργὴ φύγανε οἱ φίλοι μας, ἐν ᾧ ἔξοπισω τοὺς τᾶπύλωτα τῶν χωρικῶν πέρνανε και δίνανε γιὰ τὰς παραλυσίας τοὺς. Ὁ δάσκαλος ἔλεγε πῶς ἀλλοῦ τοὺς τέτοιους ἀνθρώπους τοὺς λιθοβολοῦνε, τοὺς παλουκῶνουν. Τοὺς χρειάζεται λέγανε οἱ ἄλλοι.

Σὲ πεντέξη μέρες μιὰ βραδεῖα, ἦτανε χασοφεγγιὰ, τὸ φεγγάρι ἔβγαῖνε τὰ μεσάνυχτα, οἱ τρεῖς χροκόποι μαζωμένοι στοῦ Ντελιφώτη φάγανε μιὰ συναγρίδα ποῦ τοῦ ἐστειλανε οἱ φίλοι τοὺς ἀπὸ τὸ Κᾶτεργο, ἦπιανε καμπόσο κρασί, ἔπαιζε τὸν μπαγλαμά του ὁ Μανώλης κι' ἐτραγούδισεὸ Τρέχας. Ἔστερα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, τὴν ὥρα ποῦ ἔπαισε νὰ γυαλίξῃ κατα πέρα στὴ Ἀνατολὴ τὸ φεγγαράκι ὁ Καρανικόλας λείε στοὺς συντρόφους του.

—Δὲν κάνομε, μωρὲ παιδιὰ και μιὰ γύρα μέσα στὸ χωριὸ. Μπορεῖ νὰ ἰδοῦμε και τὸ Τσίκου—Ντάου.

—Ἐρῶ γὼ, εἶπ' ὁ Τρέχας· μὴ μᾶς τσακίσουν πούπετα ἀπὸ κανένα παραθύρι ὅπως μᾶς ἔχουν στὸ στομάχι τοὺς.

—Ἄς βγοῦμε, εἶπ' ὁ Μανώλης· θὰ λένε πάλι πῶς ἀπ' τὸν φόβο μας κρυφτήκαμε,

—Αἶ τότε πᾶμε κι' ὅ,τι βρέξῃ, ἄς κατεβάσῃ.

Ἄνοίγοντας ἓνα σεντιῦκι, πήρανε κι' οἱ τρεῖς τοὺς ἀπὸ ἓνα πιστόλι.

—Ἄς εἶν' ἀχρεῖαστο, εἶπε ὁ Καρανικόλας· ὅποιος φυλάγει τὰ ρούχα του ἔχει τὰ μισά.

Ἔτσι βγήκανε τὸ φεγγαράκι ψήλωνε και ἔχυνε τὸ λιγροστό του φῶς μέσα στὸ χωριὸ τόσο ποῦ νὰ ξεχωρίζῃς ἓναν γάτο ποῦ γυροβολοῦσε πάνω στὰ κεραμίδια. Τὸ χωριὸ κατάκλειστο πόρτες και παραθύρια ἐκοιμῶτανε στὰ βχθιά του. Κάπου και ποῦ ἀπὸ κανένα φεγγίτη ξεχωρίζε τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ. Χωρὶς κακὸ συναπάντημα ἢ συντροφιά ἐπέρασε τὶς ρούγες τοῦ χωριοῦ. Στὰ τελευταῖα πήρανε τὸν ἀνήφορο γιὰ τὴν Κρουστάλλω νὰ πιοῦνε κρὺ νερό. Ἦτανε ἀπὸ κείνες τὶς ὁμορφες βραδὲς ποῦ κάνει τοῦ Ἄι—Δημητριοῦ τὸ καλοκαιράκι· οἱ ἀποχαιρετισμοὶ τοῦ

κκλοκαιριού. Έξυγώνανε κατά τήν Κρουστάλλω, έπρεπε νά περάσουν τήν άγκωνή του βράχου τής Στεφάνας και ν' άντικρύσουν τή φλέβα. Θά ήτανε μακριά καμμιά πενηνταριά άδρασκελιές. Άζαφνα άκούνε άπό τό μέρος τής βρύσης κάτι στρίγλικες φωνές, κάτι μουγκρητά, κάτι σφουρίσματα που σηκώνοτανε τό πετσι του άνθρώπου. Χωρίς νά θέλουν και οι τρεις κοντοσταθήκανε και ζύγωσε ό ένας τόν άλλονε. Τό Τσίκου—Ντάου. Τώρα; ρωτούσε ό ένας τόν άλλονε. Τώρα, λέγει ό Μανώλης, νά πάμε νά τó ιδούμε τó Τσίκου—Ντάου, και ό γέρο-διάβολος νάναι, έχω τήν όρεξη νά χαδέψω λιγάκι τήν ουρίστα του. Προσοχή μονάχα, τά μάτια σας τέσσερα μήν είνε κανένας γεροκλέφτης και μάς ξεκολλήση καμμιά και θά πάμε σά σκύλοι στάμπέλι και θά μάς πούνε και τύφλα.

Μέ τó ίδιο κίνημα κι' οι τρεις βγάλανε τά παπούτσια τους—συνηθισμένοι στό τέτοιο, όπως είπαμε, στά διάφορα νυχτοπάτια τους—και τά περάσανε στής ζώνης τους τó λουρι κι' έπειτα μέ τά πιστόλια στό χέρι, πατώντας στανύχι, και φυλαμμένοι όπως μπορούσανε, στρίφανε τόν βράχο. Άντίκρυ τους κάτω άπό τó τελευταίο πλατάνι, μέσα στό λιγοστό φως του φεγγαριού ένα τελώνι φοβερό στεκότανε και έμούγκριζε κι' ούρλιώντανε που νά πιάνη τρομάρα και τόν πειό άντρειωμένο. Μαύρο χάρος, ψηλό που ή κορυφή του κοντόφτανε τών πλατανιών τά κλωνάρια, ένα κεφάλι στρογγυλό κάτω και μεγάλο σάν μυλόπετρα μικρή κι' άπάνω μυτερό ως μία πήχη. Κι' ούρλιώντανε και έμούγκριζε κι' έσφουρίζε σάν μανισμένο φειδι.

Οί φίλοι: μας σταθήκανε στόν άπόσκιο του σπιτιού του Μπεζάλα και κοιτάζανε ό ένας κοντά στόν άλλον: τί λέτε; δέν πάμε πίσω, έμουρμούρισε ό Τρέχας. Όχι, είπε μ' άπόφαση ό Μανώλης, άπάνω του. Πάει καλά, είπε ό Καρανικόλας. Και θαρρετά ξεκολλήσανε άπό τόν τοίχο κρατώντας στό χέρι τά πιστόλια τους. Ό Τρέχας όλο και κοντόστεκε παραπίσω.

Όπως έπεράσανε δυό τρία πλατάνια, τó στοιχειό τους έδοκθήθηκε κι' αρχίνησε νά μουγκρίζη πειό δυνατά και νά πηδά από πεζούλι σέ πεζούλι. Αυτοί όμως τόν δρόμο τους. Όταν τó ζύγωσανε καμμιά τριανταριά άδρασκελιές;

—Στόν τόπο, μωρέ κλεφτοκοττά, έφώναζε ό Μανώλης, κι' άκούστηκε τó τρίζιμο του κάνει τó σήκωμα τών πετεινών στά πιστόλια. Τό στοιχειό έμούγκριζε πειό δυνατά και τώβαλε στά πόδια. Ξοπίσω και οι φίλοι έν φ' ό Μανώλης έσπαρταρούσε στά γέλοια.

—Νά μήν το χάσουμε άπ' έμπρός μας έφώναζε ό Καρανικόλας. Τρέχα, Μανώλη, άποδώ νά πιάσης τó τριστρατο στόν Άι-Νικόλα θέλοντας και μή άπό κεί θά περάση. Ό Μανώλης εϋτύς έχώθηκε σ' έναν παράδρομο και ξέροντας κλειστά μάτ α τά κατατόπια έπέρασε κάτω

προσπερώνοντας έτσι τó στοιχειό. Οί άλλοι δυό τρέχανε τó καταπόδι. Ένφ' πιγκίνανε νά στρίψουν τόνκατήφορο κατά τόν Άι-Νικόλα, ό Τρέχας στήν γωνιά κάτι στοχάστηκε έσφυψε. Ένα μαύρο πανί, κι' άποκάτω ένα κόκκινο, ένα χουνί τενεκεδέιο μακρόλαιμο, μία μπουρού κι' ένα κουδούνι.

—Μωρ' όλ' τά σύνεργα του στοιχειού, είπε γελώντας έν φ' τά μάζωνε.

Κάτω κοντά στόν Άι-Νικόλα ένας άνθρωπος μακρύς μέ τά στενά κι' ένα σκουφι στό κεφαλι έφρευε σάν άστραπή. Ός πήγε όμως νά στρίψη στή άγκωνή τής εκκλησίας...

—Στόν τόπο, κροατά, του φώναζε ό Μανώλης, που ήτανε προσπερασμένος.

Μποός φωτιά και πίσω ρέμμα που λέγει ένας λόγος: ό στοιχειάνθρωπος βλέποντας τά στενά μία και δυό χώθηκε μέσα στόν άχυρώνα κάποιου σπιτιού. Ό Μανώλης και οι συντρόφοι του άφοβα άσυλλόγιστα ξοπίσω του χωθήκανε.

—Άναψε. Γεώργη ένα σπέρτο, είπ' ό Μανώλης.

Στόν μικροφέγγο του σπέρτου, είδανε... ποιόνε; τόν Μπρόγκα, τόν δάσκαλο.

—Μπα κακό χρόνο νάχης, δάσκαλε, είπε ό Καρανικόλας: μά τώρα θά φας μέ τόν τόκο όσες μάς έχεις δομένες...

Κουά κουά: άκούστηκε μέσα στό σκοτειδι ή φωνή ενός πετεινού. Στό άναμμα του σπέρτου ό Μπρόγκας έστοχάστηκε πώς δίπλα του ήτανε κατοικιασμένες καμμιά δεκαριά κόττες και πετεινοί. Εάπλωσε τó χέρι του κι' έπιασε ό,τι του έτυχε. Τώσφιξε λιγάκι και τó πουλι έπιασε νά φωνάζη τρομαγμένο. Μέ τις φωνές του πετεινού έβαλε κι' ό Μπρόγκας τής δικές του τρεχάτε, νοικοκυροί... κλεφτοκοττάδες: και μ' έναν πηδο βρέθηκε στή έμπασιά του άχυρώνα και πέταξε όξω τó πετεινάρι που έξακολουθούσε νά φωνάζη κουά κουά. Έπρόφτασε ό Μανώλης και του κατέβασε πεντέξη γροθιές μά του ξεφυγε άπ' τά χέρια έπετάχτηκε όξω και φώναζε σάν δαιμονισμένος.

—Τρεχάτε, σώστε, πιάστε τους, οι κλεφτοκοττάδες...

Ό Τρέχας: Πάμε παιδιά, λέει, και θά πάθώμε δουλιές και χώθηκε σέναν παράδρομο.

Ό Καρανικόλας όμως κι' ό Μανώλης που νάκούσουν; Άδράξανε τόν Μπρόγκα άπό τόν λαιμό και τόν έκοπανίζανε άσπλαχνα. Τσίκου—Ντζου αϊ; Τσίκου—Ντάου: νά κι' αυτή νά και τούτη.

Η γειτονιά όμως σέ λίγο ήτανε όλη στό ποδάρι τά παράθυρα άνοίγανε κι' άπό κεί οι γυναίκες πετούσανε ότι βρισκανε καταπάνω τους, έν φ' οι άνδρες μέ τά τσαποστύλιαρα και κοντόξυλα κατεβαίνανε τις σκά-

λες. Πιάστε τους κλεφτοκοττάδες, εφώναζε ὁ Μπρόγκας, μὲ σκοτώσανε ὁ Ντεληφώτης εἶνε κι' ὁ Καρανικόλας... Πιάστε τους τὰ σκυλιά.

Ἐνα κανάτι γεμάτο νερό ἐχτύπησε τὸν Καρανικόλα στὴ πλάτη, κι' ἔνα μισοκαμένο κούτσουρο ἐχτύπησε κατάρραχα τὸν Μανώλη. Πήγανε νὰ φωνάξουν, νὰ ποῦνε τὸ Τσίκου—Ντάου εἶναι, μὰ ποῖός τοὺς ἄκουε. Ὁ Μπρόγκας οὐρλιώντανε ἄν τὸ κακό σκυλί, κι' ὁ πετεινός ἄν παραζαλισμένος παραπατούσε δῶ κι' ἐκεῖ, ζωντανή ἀπόδειξη κεινῶν ποῦ ἐφώναζε ὁ ἀναθεματισμένος ὁ δάσκαλος.

—Μασκαράδες, τοὺς ἐφώναζανε ἀπὸ παντοῦ, Παραλυμένοι, δὲν σας φτάνουε τοῦ κόσμου τὰ κορίτσια, ποῦ ξελογιάζετε... κλέβετε καὶ τὶς κόττες... φτοῦ νὰ χαθῆτε.

Ἄξαφνα ἕνας κρεμανταλᾶς μὲ τὸ σῶβρακο, κατέβηκε μ' ἕνα κοντό-ξυλο μιὰ στὴ πλάτη τοῦ Μανώλη, ποῦ τοῦ φάνηκε ὁ οὐρανὸς σφοντύλι.. Ἐκαιε νὰ τραβήξῃ τὸ πιστόλι του, μὰ ὁ Καρανικόλας πειὸ γνωστικός τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι.

—Πᾶμε, τοῦ εἶπε, ἤρταμε γιὰ μαλλὶ καὶ πᾶμε κουρεμμένοι.

—Καλὰ λές, εἶπε κι' ὁ Μανώλης, καὶ τρέχοντας γυρίσανε τὴν ἀγκωνὴ τῆς ἐκκλησίας. Κι' ἀπὸ κείνο ὅμως τὸ σωκάκι ὁ κόσμος ἦτανε στὸ φτεροὶ σηκωμένος, κι' ἐν' ᾧ περνούσανε ἀπὸ μπρὸς τὴν Ἐκκλησία εἶδανε καὶ τὸν Παπᾶ-Φῶτη νὰ στέκῃ μ' ἕνα κοντόρασο καὶ τὸ σκουφὶ στὸ κεφάλι του καὶ τὴν χοντρή του μπαστούνα στὸ χέρι. Ὁ Μανώλης ποῦ ἦτανε ἀχρογενιά του, πῆγε νὰ τον καλημερίσῃ, γιατί ἦτανε πλειὰ αὐγὴ.

—Τὴν κακὴ ψυχρὴ σου μέρα, παλιομασκαρᾶ, τοῦ εἶπε ὁ Παπᾶς καὶ τοῦ τίναξε μιὰ γερὴ μπαστουνιά.

—Ἄε στὸ διάβολο καὶ σὺ, τραγογένη, εἶπ' ὁ Μανώλης κι' ετοιμάστηκε νὰ τὸν καταχερίσῃ.

—Μωρέ πᾶμε τώρα, τοῦ εἶπε ὁ Γεώργης, πᾶμε δὲν εἶνε ὦρα νὰ γυρεύῃς ψύλλους στᾶχυρα.

Καὶ φύγανε, ἐνᾧ ξοπίσω τους χουγιάζανε μικροὶ μεγάλοι.

Ὅταν ἀνεβήκανε πειὸ πάνω, νὰ κι' ὁ Τρέχας, ξετρώπωσε ἀπὸ κάπου κρατώντας τὰ σύνεργα τοῦ Τσίκου—Ντάου.

—Νὰ πᾶς γρήγορα νὰ τὰ κρύψῃς, τοῦ εἶπε ὁ Καρανικόλας, νὰ μὴ μᾶς ποῦνε πῶς ἡμεῖς κάναμε καὶ τὸ Τσίκου—Ντάου.

Σὲ λίγο φτάσανε ἀπάνω στὴ Κρουστάλλω. Ἀπὸ κεῖ ψηλά ποῦ σταθήκανε νὰ ξανασάνουν, δίπλα στὴν ρίζα τοῦ θράχου καὶ κοιτάζανε τὸν κατήφορο ἀκούανε ἄκομα τὸν σάλαγο, ποῦ γινότανε κάτω στὸν Ἄϊ Νικόλα.

—Καλὲ τί εἶναι; τί εἶναι; ἀρωτούσανε ἀπὸ παραθύρι σὲ παραθύρι.

—Καλὲ δὲν εἶναι τίποτα: Κάτι παραλυμένοι ὁ Καρανικόλας κι' ὁ

Ντεληφώτης πήγανε νὰ κλειψουν τὶς κόττες τοῦ Μπαλασάκη καὶ τοὺς ἔπιασε ὁ δάσκαλος ὁ Μπρόγκας ποῦ πήγαινε ὁ χριστιανὸς στὸ Παλιοχῶρι γιὰ κάποιον τάμμα ποῦ εἶχε στὸν Ἄϊ-Γιάννη.

Μπῆκε μέσα στὸν ἀχυρῶνα κάτι νὰ κάμῃ... καὶ τοὺς ἔπιασε, ἐνᾧ στραμπουλλίζανε ἕνα πετεινάρι... Οἱ παραλυμένοι! κακὸ χρονο νᾶχουνε.

—Ἀμὲ ποιοὶ ἄλλοι, ἀκούστηκε πανωκέφαλά τους μιὰ γυναίκεια φωνὴ ἢ φωνὴ τῆς Μαργαρώς, ποῦ πάντα λαγοκοιμισμένη ἔπαιρνε μυρωδιά γιὰ τὸ καθε τι, ὅπου κι' ἄν γινότανε μέσα στὸ χωριὸ ὅποια ὦρα κι' ἄν ἦτανε. Ποιοὶ ἄλλοι... Οἱ μασκαράδες οἱ τεποτένιοι!

—Τέλος πάντων, εἶπε ὁ Καρανικόλας γελώντας, τί πρᾶμμα σοῦ εἶναι ἡ δόξα. Καὶ τὰ παραθύρια καὶ τὰ δώματα ἀντιλαλοῦνε τὸ καλὸ μας τᾶνομα.

—Δὲν τοὺς γράφεις στὰ παλιά σου τὰ παπούτσια, τοὺς κουτεντέδες εἶπε ὁ Μανώλης.

Βρὲ τὸν κλεφτοδάσκαλο, δὲν μᾶ, τὴν ἔπαιζε ἄσκημα. Μπράβο τουθὰ τὸν πληρώσω ὅμως μὲ τὸν τόκο, θὰ του παίξω στυλιάρι, ποῦ θᾶναι ὄλο δικό του.

—Δὲν βαρύνσαι; οἱ τέτοιοι λογαριασμοὶ δὲν ἔχουν κατάστιχα. Εἶπε ὁ Καρανικόλας.

Γιὰ κάμποσες μέρες οἱ κακὲς γλωσσες δῶσανε καὶ πήρανε, τὰ χλωμά νοικοκυρόπουλα τρίβανε τὰ χέρια τους ἀπ' τὴ χαρὰ τους, κι' ὅπου θρίσκανε τὸν δάσκαλο τὸν ἐκερνούσανε καὶ κείνος πλειὰ δηγῶντανε μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σὶ τὰ σὺβάντα κείνης τῆς νυχτιᾶς.

—Εἶχα ἀπὸ καιρὸ τάμμα νὰ πάγω πέρα στὸ Παλιοχῶρι, ἔλεγε, νὰ λειτουργηθῶ στὸν Ἄϊ-Γιάννη τὸν θαμμουργῶ. Κεῖνη τὴ βραδεῖα δὲν ξέρω πῶς ἄν νὰ μοῦ φάνηκε μέσα στὸν ὕπνο μου πῶς ἤρτε ἕνας ἄνθρωπος καὶ μὲ τραύηξε. Ἀμαρτωλὲ ἔγειραι καὶ περιπάτει μοῦ εἶπε.

Ἐσηκώθηκα τρομασμένος... ἔκαμα τὸ στυρό μου, ἐντύθηκα τὸ ταχύτερον... Μεγάλη ἡ χάρις σου Ἄγιε Ἰωάννη, εἶπα θὰ κάμω τὸ τάμμα μου. Ἐνᾧ κατέβαινα ἀπὸ τὸν Ἄγιο Νικόλαον μπῆκα μέσα στὸν ἀχυρῶνα τοῦ Μπαλασκάκη γιὰ πρὸς νεροῦ μου... Ἐκεῖ ἀκούω κουά κουά... καὶ μέσα στὸ σκότος ξεχωρίζω δυὸ... φόβος καὶ τρόμος.. πετάχτηκα δῶ... Μεγάλη ἡ χάρι σου, Ἄγιε Ἰωάννη... ὄρισμένως, Κύριοι, ἦτο θαῦμα...

Καὶ δηγῶτανε ὁ δάσκαλος παντοῦ ὅπου βρισκόντανε τὸ θάμμα καὶ τὰ χλωμά νοικοκυρόπουλα τὸν ἐκερνούσανε.

Ἕνα πρᾶμμα μονάχα δὲν ἐπαρτήρησε ὁ ἐξυπνὸς κόσμος τῆς Ἄινοτάβαλης, πῶς ἀπὸ τὴ βραδεῖα ποῦ ἐγίνηκε τοῦ δασκάλου τὸ θάμμα, τὸ Τσίκου—Ντάου οὔτε ξανακούστηκε οὔτε ξαναφάνηκε. Θὰ πῆς τέτοια φιλά πρᾶγματα ποῖός κοιτάζει!

ΣΤ'.

Ὁ καημένος ὁ Διακο-Κωνσταντῆς, εἶπε ὁ Παπαπέτρος, ὅταν ὁ Μπρόγκας ξορκίζοντας τὸν Μανώλη ἐστρίψε πίσω κατὰ τὴ Στεφάννα ἦτανε κι' ἀπὸ ἐξαρχῆς ἀράθυμος, μὰ τώρα παραγίνηκε. Εἶναι καὶ τὰ γεράματα... Εἶναι καὶ τὰ πάθια του πολλὰ.

—Καλὰ νὰ πάθῃ εἶπε Μπεζάλας, ποῖος τοῦ φταίει; ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Ποῖος τοῦ εἶπε πενηντάρης ἄνθρωπος νὰ μπῆ σὲ κόσμου;

—Τί; λέει ὁ Μανώλης. Παντρούτηκε ὁ δάσκαλος;

—Πῶς δὲν τὸ ξέρετε; εἶπε ὁ Παπαπέτρος. Παντρούτηκε καὶ πῆρε τὴ Μαργαρώ τὴν ζωντοχήρα, σὰν ἐχώρισε τὸν πρῶτο της ἄντρα. Δὲν τὴ θυμάστε τὴ Μαργαρώ ποῦ ἦτανε δῶ παραπάνω τὸ σπίτι της;

—Μὰ ψιγλή μαυρομάτα, μὲ μακριὰ μαλλιά... σὰν νὰ τί θυμᾶμαι, εἶπε ὁ Μανώλης, κοιτάζοντας μὲ χαμόγελο τοὺς συντρόφους του.

Λοιπὸν;

—Δύο τρία χρόνια περάσανε καλὰ δὲν ἀκουστήκανε. Ὅστερα πιάσανε τίς γκοίνιες... Ὁ δάσκαλος ἔλεγε πῶς τοῦ ἔκανε ἀπιστίες καὶ τὴν ἔδερνε .. ἐκείνη ἔλεγε πῶς ἦτανε ζυλιάρης καὶ βρωμούσανε τὰ χινῶτά του... Μὴν τὰ ρωτᾶτε... Χωρίσανε.

Φαίνεται ὅμως πῶς δὲν ἦτανε καλὴ γυναίκα... Τὶ συκεφαντίες τοῦ εἶπε τοῦ χριστιανοῦ...

Ἀφίστετα δὲν εἶναι νὰ τὰ λέγῃ κἀνένας.

—Σὰν τί πάνω κάτω νὰ τὸν εἶπε, γερο-Μπεζάλα; ἀρώτησε ὁ Μανώλης τὸν καφετζῆ μιὰ κι' ὁ Παπᾶς δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ παραπέρα.

—Νὰ τὸν ἔλεγε κλέφτη, πῶς τὴν ἔβαζε νὰ κἀνῃ τὴν Ἀνεράϊδα νὰ πετροβολᾷ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ δώματα τὸν κόσμο ποῦ καθόντανε ἐδῶ στὰ πλατάνια καὶ τὴ νύχτα μὲ ἄσπρα ρούχα καὶ ξέπλεκα μαλλιά νὰ τριγυρνᾷ τίς βρύσες. Καὶ πῶς ἐκεῖνος μὲ ἓνα κόσκινο ἀπὸ πάνω του δέμενο κι' ἓνα χουνὶ στὸ κεφάλι μεταμορφώνονταν σὲ φαντάσμα...

—Τσίκου—Ντάου...

—Ναὶ αὐτοδὴ τοῦλεγε, κι' ἐμπλεκε μέσα στὴ γλῶσσα μου τῶχαμε ξεχασμένο, Πῶς γινότανε Τσίκου—Ντάου κι' ἐγύριζε κι' τρόμαζε τὸ χωριὸ κι' ἄνοιγε μαγαζεῖα καὶ ἐκλεθε κότες... Κι' ἄλλα, ποῦ νὰ τὰ θυμῶμαι.

—Καὶ τὴ ἀπογίνηκε ἡ Μαργαρώ; ἀρώτησε ὁ Παπα-Δημήτριος.

—Ἐφυγε περὰ στὴν Ἀνατολή; πάει χάθηκε μὴδ' ἀκούστηκε ἀπὸ τότες.

—Γιὰ τοῦτο ὁ καημένος ὁ Διακο-Κωνσταντῆς, πειράχτηκε, εἶπ' ὁ γιατρός. Ἦρτε ὁ κύρ-Μανώλης νὰ τοῦ ζυπνήσῃ περασμένου καιροῦ φαντάσματα.

—Κρίμα, εἶπε ὁ Μανώλης· ἔτσι καμμιά φορὰ παίρνει κἀνένας στὸν

λαιμό του ἓναν ἄκακον ἄνθρωπο. Τέτοιοι εἶναι ὁ κόσμος.

Καὶ γέλασε δυνατὰ.

Ἅγιος Δημήτριος Μαραθοκάμπου
Ἰούλιος 1918

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

PAUL VERLAINE

ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τὸ ἄσπρο φεγγάρι
στὰ δάση φέγγει·
κάθε κλωνάρι
στέλνει φωνή
κάτω ἀπ' τὸ φύλλωμα...

ᾠ πολυαγάπητη.

Τὸ ἔλος φεγγίζει,
βαθὺς καθρέφτης,
τὴ σιλουέττα
τῆς μαύρης ἰτιᾶς
ποῦ κλαίει τ' ἀγέρι...

Ρεμβασμοῦ εἶν' ἡ ὥρα.

Πλατεῖα καὶ τρυφερὴ
μιὰ γαληνιά
νὰ κατεβαίνει μοιάζει
ἀπὸ ψηλά,
ὅπου τ' ἄστρο ἰριδιάζει...

Εἶναι ἡ ὥρα ἡ γλυκειά.

Μεταφρ. ΑΡΦΑΣ

ΛΙΓΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Θυμίζει ἐπιδερμίδα τὸ χαρτὶ αὐτό,
—λευκὸ καὶ κάπως χλωμιασμένο ἀπ' τὸν καιρὸ—
σάοκα ὠχρὰ πὺ ἐρρίγησε ἢ ἀπόλαυσε πρὸ λίγου.
Λίγες γραμμές, χωρὶς χρονολογία, πάνω τοῦ
μὲ ἀφέλεια, ἔτσι πρόχειρα ριγμένες
δείχνουνε ποιά χαρὰ τίς ἔχει βγάλει,
τί νύχτα, ποιὸς ἡδονισμός.

ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Τὸ βιαστικὸ των βῆμα στὴν εἴσοδο τοῦ πάρκου,
κι' οἱ νευρικὲς κινήσεις προδίδουν τὴ χαρὰ,
τὴν ὑποπτη χαρὰ των·
προδίδουν τὴ διέγερσι, πὺ μόνωσι ἀπαιτεῖ,
τὴν ἔξαψι, τὴν ἔλξι των, πὺ δὲν κρατοῦνε πιά·
προδίδουν πὺ ἐλύθη κάθε των συστολή.
Τοὺς ἔχει ἐπηρεάσει τὸ λίγο ἀλκόλ κι' ἡ ζέστη·
ἢ ζέστη-αὐτὴ πρὸ πάντων-τῆς νύχτας πὺ ἀνασαίνει,
τῆς νύχτας πὺ ὑποβάλλει τὸν ἡμερον ὑπούλως.

ΣΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

Στὴν αἴθουσα σταθμοῦ σιδηροδρόμου,
σ' ἓναν καναπέ,
ὁ ἓνας πλάϊ στὸν ἄλλον καθισμένοι·
σφυρίζει ἔξω τὸ τραῖνο
μέσα στὴ νύχτα φεύγοντας·
κι' αὐτοὶ
σὲ μιὰ παραίσθησι ἔχουνε δοθῆ:

Τοῦ Ἰουλίου ἀπόγευμα·
μὲς στὸν ἰχῶρα τῶν ὑακίνθων τῆς
ἢ Ἰωνία πλέει...
Τόποι π' ἀγάπησε ἢ αἰσθαντικὴ των ἦβη·
τοῦ Αἰγαίου οἱ διαμαντένιες ἀμμουδιές...
Ἑλληνικοὶ θεοί!
λυώνουν στὴν πρώτη ἀναμονὴ τὰ ἐφηβικά των μέλη.

1925

ΓΙΑΝΗΣ ΒΟΥΓΛΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΟ

Προσμένουν τὰ χωράφια τὴ σπορὰ
τάλετρι ὁ ζευγλάτης θὰ τοιμάση.
Στῆς πρώτης πρασινάδας τὴ χαρὰ
καινούργιο Μάρτη ὁ κάμπος θὰ γιορτάση.
Φέρνει ὁ βοσκὸς τάρν' ἄ του στὸ μαντρί
γιατὶ κι' ἡ χειμωνιά δὲ θὲ ν' ἀργήση.
Μὲς στὴ θερμὴ φωλιὰ τὸν καρτερεῖ
ἓνα σκαμνάκι-Θρόνος νὰ καθήση.

Αρσόπολις

ΠΑΥΛΟΣ ΣΙΦΑΡΑΣ

MEMORIA DULCIS

Κ. Χ.

Μᾶς ἔφερνες τὸ Μᾶν καθὼς περνοῦσες
καὶ σάλευαν τὰ φύλλα στὰ κλωνάρια·
τὰ δάκρια τῆς αὐγῆς, μαργαριτάρια,
στὰ πόδια σου ἐκυλούσαν, ὡς λιγοῦσες,

κι' ἡ χλόη στὸ πέρασμά σου, ὅπου πατοῦσες,
μὲ μιᾶς καινούργια ἐφύτρωνε βλαστάρια·
τοῦ ὄνειρου τὰ ὀλοφώτεινα φεγγάρια
καὶ τὴ χαρὰ τῆς ἀρμονίας κερνοῦσες.

Πῶς φούσκωσε ἢ στενὴ καρδιά στὸ στῆθος·
τὰ μάτια μου ἐνυχτώσαν ἢ ἐφωτίσαν;
Στὸ φτερωτὸ τῶν ἀναμνήσεων πλήθος

οἱ παλιοὶ πόθοι τὴν ψυχὴ ἐκερδίσαν.
Κι' ὄλο περνᾶτε, ὦ πλάνα μάτια, ἐμπρὸς μου
μὲ ἀγέρα καὶ ρυθμὸ ἐνὸς ἄλλου κόσμου.

1922

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΙΝΗΣ

ALPHONSE DAUDET

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Στὸ Βορρᾶ, στὶς ὄχθες τοῦ Νιέμεν, ἔφτανε μὴν μικρὴ κρεολὴ δεκαπέντε χρονῶν, ἄπρη καὶ ρόδινη σὰν ἓνα ἄνθος μυγδαλιάς. Ἐρχεται ἀπ' τῆ χώρα τῶν κολιβρίων, εἶν' ὁ ἀέρας τῆς ἀγκυρῆς ποὺ τὴ φέρνει... Στὸ νησι τῆς οἱ ἄλλοι τῆς ἔλεγαν: «Μὴ φεύγεις, κάνει κρύο ἐκεῖ στὴν ἡπειρο... Ὁ χειμῶνας θὰ σὲ κάμει νὰ πεθάνεις.» Μὰ ἡ μικρὴ κρεολὴ δὲν πιστεῖε στὸ χειμῶνα καὶ δὲν ἤξιρε τὸ κρύο παρὰ μόνο ἀπ' τὰ παγωμένα σερυπέτια ποῦχε πιεῖ· ἔπειτα ἤτανε κ' ἐρωτημένη, δὲν εἶχε φόβο νὰ πεθάνει... Καὶ τώρα νάτη ποὺ ξεμπαρκεῖται κει ψηλά μεσ' στὶς ὀμιγλές τοῦ Νιέμεν, με τὰ ριπίδια τῆς, τὴν κούνια τῆς, τίς κουνουπιέρες τῆς κ' ἓνα κλουβὶ με χρυσομένα τέλια γεμάτο ἀπὸ πουλιὰ τῆς χώρας τῆς.

Ὅταν ὁ γέρο-Βορρᾶς εἶδε νὰ ἔρχεται τ' ἄνθος αὐτὸ τῶν νήσων ποὺ ἡ Μεσημβρία τοῦ ἔστειλε μέσα σὲ μιὰν ἀχτίδα, ἡ καρδιά του συγκινήθηκε ἀπὸ οἶγτο· καὶ καθὼς σκεπτόταν καθαρὰ πὼς τὸ κρύο δὲ θάκανε παρὰ μιὰ μπουκιά καὶ τὸ κορίτσι καὶ τὰ κολιβρία τῆς, ἀναψε γρήγορα τὸ μεγάλο κίτρινο ἥλιο του καὶ ντύθηκε καλοκαιρινὰ γιὰ νὰ τοὺς ὑποδεχτεῖ... Ἡ κρεολὴ γελάστηκε ἀπ' αὐτὸ· πῆρε τὴ ζέστη αὐτὴ τοῦ Βορρᾶ, τὴν ἀπότομη καὶ βαρειά, γιὰ μιὰ ζέστη διαρκείας, αὐτὴ τὴν μύρση χλόη τὴν αἰώνια γιὰ χλόη ἀνοιξιὰτικη, καὶ κρεμώντας τὴν κούνια τῆς στὸ βάθος τοῦ πάρκου ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἔλατα, ὅλη μέρα ἀερίζεται, κουνιέται.

«Μὰ κάνει πολλὴ ζέστη στὸ Βορρᾶ», λέει γελώντας. «Ὅμως κάτι τὴν ἀνησυχεῖ. Γιατί, στὴν παράξενη αὐτὴ χώρα, τὰ σπίτια δὲν ἔχουν βεράντες; Γιατί οἱ χοντροὶ αὐτοὶ τοῖχοι, αὐτὰ τὰ χαλιά, αὐτὰ τὰ βαρειά ντύματα τῶν τοίχων; Αὐτὲς οἱ μεγάλες φαβεντιανὲς θερμάστρες, κ' ἐκεῖνοι οἱ μεγάλοι σωροὶ τῶν ξύλων ποὺ στοιβάζουν μέσα στὶς αὐλές, καὶ τὰ γαλάζια αὐτὰ δέρματα ἀπ' ἄλεπού, αὐτὰ τὰ ροδωτισμένα πανωφόρια, αὐτὰ τὰ γουναρικά ποὺ κοιμοῦνται στὸ βάθος τῶν ἐρμαριῶν· σὲ τί μποροῦν νὰ χρειαστοῦνε ὄλ' αὐτά;... Φτωχὴ μικρὴ, σὲ λίγο θὰ τὸ μάθει.

Ἐνα πρωὶ, ξυπνώντας, ἡ μικρὴ κρεολὴ νοιώθει μιὰ δυνατὴν ἀνατριχίλα. Ὁ ἥλιος ἔχει ἐξερηνιστεῖ, κ' ἀπὸ τὸ μαῦρο καὶ χαμηλὸ οὐρανὸ, ποὺ μοιάζει μεσ' στὴ νύχτα σὰ νάχει πλησιάσει πρὸς τὴ γῆ, πέφτει σὲ τολύπες ἓνα χνοῦδι ἄσπρο καὶ σιωπηλὸ σὰν κάτω ἀπὸ τίς βαμβακιές... Νὰ ὁ χειμῶνας! Νὰ ὁ χειμῶνας! Ὁ ἄνεμος σφυρίζει, οἱ θερμάστρες ροχαλίζουν. Μέσα στὸ μεγάλο τους κλουβὶ με τὰ χρυσομένα τέλια, τὰ κολιβρία δὲν κελαδοῦνε πιά. Οἱ μικρὲς φτερούγες τους γαλαζιές, ρόδινες,

ρουμπινιές, γαλαζοπράσινες, μένουν ἀκίνητες, καὶ σοῦ κάνει πόνο νὰ τὰ βλέπεις νὰ σφίγγονται τὸ ἓνα πάνω στ' ἄλλο μουνδιασμένα καὶ φουσκωμένα ἀπὸ τὸ κρύο, με τὰ λεπτὰ ράμφη τους καὶ τὰ μάτια τους σὰν ἓνα κεφαλι-καρφίτσας. Ἐκεῖ-κάτω στὸ βάθος τοῦ πάρκου, ἡ κούνια τουρτουρίζει γεμάτη ἀπὸ δροσόπαγο, καὶ τὰ κλαδιά τῶν ἐλάτων εἶνε σὰν ἀπὸ γυαλί... Ἡ μικρὴ κρεολὴ κρυώνει, δὲ θέλει πιά νὰ θγεῖ.

Συμμαζεμένη στὴ γωνιά τοῦ τζακιοῦ σὰν ἓνα ἀπ' τὰ πουλιὰ τῆς, περνάει τὸν καιρὸ τῆς παρατηρώντας τὴ φλόγα καὶ πλάθει ἓναν ἥλιο με τίς ἀναμνήσεις τῆς. Μεσ' στὸ μεγάλο φωτεινὸ καὶ ὄλο φλόγες τζακι, ξαναβλέπει ὀλόκληρη τὴ χώρα τῆς: τίς πλατιὲς γεμάτες ἥλιο προκουμαῖες με τὴ μελαχροινὴ ζάχαρη τῶν ζαχαροκάλαμων ποὺ ξεχύνεται μ' ἀφθονία καὶ τοὺς κόκκους τοῦ ἀρχόσοιτου ποὺ πλεον μέσα σὲ μιὰ χουστὴ σκόνη, ὕστερα τὸ μεσημεριὰτικο ὕπνο, τὰ διάφανα στόρια, τίς ἀχυρένιες ψάθες, κατόπι τ' ἀστροφωτιστὰ βράδια, τίς φλογισμένες μύγες, καὶ τὰ ἑκατομῦρια τῶν μικρῶν φτερῶν ποὺ βουίζουν ἀνάμεσα στ' ἄνθια καὶ μεσ' στὶς τρουπιέτες τῆς τουλλένιας κουνουπιέρας.

Καὶ ἐνῶ ὄνειρεύεται ἔτσι μπρὸς στὶς φλόγες, οἱ μέρες τοῦ χειμῶνα ἀκολοῦθᾶν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη ὅσο καὶ πᾶνε πάντα πρὸ μικρῆς, πρὸ σκοτεινῆς. Κάθε πρωὶ βρίσκουμε μέσα στὸ κλουβὶ κ' ἓνα κολιβριο πεθαμένο· ὕστερα ἀπὸ λίγο δὲν ἀπομένουν πιά παρὰ δυὸ, δυὸ κουβάρια πράσινα φτερά ποὺ ἀναφρικιάζουνε τὸ ἓνα πάνω στ' ἄλλο σὲ μιὰ γωνιά.

Τὸ πρωτῆκεῖνο, ἡ μικρὴ κρεολὴ δὲ μπόρεσε νὰ σηκωθεῖ. Σὰ μιὰ βαρκούλα πιασμένη στους πάγους τοῦ Βορρᾶ, τὸ κρύο τὴ σφίγγει, τὴν παραλίει. Ὁ καιρὸς εἶνε σκοτεινός, ἡ κάμαρα μελαγχολικὴ. Ἡ πάχη ἔχει βάλει πάνω στὰ τζάμια ἓνα πυκνὸ παραπέτασμα ἀπὸ μετάξι θαμπο. Ἡ πολιτεία μοιάζει νεκρὴ, καὶ μεσ' στοὺς σιωπηλοὺς δρόμους τὸ ἀτμοκίνητο ἀμαξὶ ποὺ σαρώνει τὸ χιόνι σφυρίζει θρηνώδικα... Στὸ κρεβάτι τῆς, γιὰ νὰ διασκεδάσει, ἡ κρεολὴ κάνει τίς πούλιες τοῦ ριπίδιου τῆς ν' ἀστράφτουν καὶ περνᾶ τὴν ὥρα τῆς κοιτάζοντας μεσ' στοὺς καθρέφτες τῆς χώρας τῆς, στολισμένους με κρόσια ἀπὸ μεγάλα φτερά ἰνδιάνικα.

Πάντα πρὸ μικρῆς, πάντα πρὸ σκοτεινῆς, οἱ μέρες τοῦ χειμῶνα ἀκολουθᾶν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη. Μέσα στὶς δαντελλένιες κουρτίνες, ἡ μικρὴ κρεολὴ θλίβεται, μαραίνεται. Κεῖνο ποὺ τὴ λυπεῖ προπάντων, εἶνε ποὺ δὲ μπορεῖ ἀπ' τὸ κρεβάτι τῆς νὰ βλέπει τὴ φωτιά. Τῆς φαίνεται πὼς ἔχασε τὴν πατρίδα τῆς γιὰ δευτέρη φορά... Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ρωτᾶ: «Ἐχει φωτιά μέσα στὴν κάμαρα;—Ναί, μικρὴ, ἔχει. Τὸ τζάκι εἶνε ὄλο φλόγες. Ἀκουὲ τὰ ξύλα ποὺ ψιθυρίζουν καὶ τίς κουκουναρες ποὺ σκᾶνε;—ὦ! νὰ ἰδῶ, νὰ ἰδῶ.» Μάταια ὅμως σκύβει, ἡ φλόγα εἶνε πολὺ μακρὰ τῆς· δὲ μπορεῖ νὰ τὴν ἰδεῖ, κ' αὐτὸ τὴν ἀπελπίζει. Ἐτσι,

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΘΕΑΤΡΙΚΗ

Γιὰ ζητήματα ἄλλης ἀπευθύνεστε
«Μηνιαίαν Ἐπιθεώρησιν»

Βαθὺ-Σάμον

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Β. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

Ν. ΡΙΤΣΟΣ Γ. ΣΜΥΡΝΙΟΥΔΗΣ

ἓνα βράδου ἐνῶ εἶνε κεῖ, χλωμὴ καὶ σκεπτικὴ, μὲ τὸ κεφάλι στὴν ἄκρη τοῦ μαξιλαριοῦ καὶ τὰ μάτια γυρισμένα πάντα πρὸς τὴν ὠραία κείνη φλόγα τὴν ἀόρατην, ὁ φίλος τῆς τὴν πλησιαζει, καὶ παίρνει ἓνα ἀπ' τοὺς καθρέφτες ποὺ εἶνε πάνω στὸ κρεββάτι: «Θέλεις νὰ ἴδεις τὴ φωτιά, μικρούλα... ἔλοιπόν! περίμενε...» Καὶ γονατίζοντας μπροστὰ στὸ τζάκι, προσπαθεῖ νὰ τῆς στείλει μὲ τὸν καθρέφτη του μιαν ἀνταύγεια τῆς μαγικῆς αὐτῆς φλόγας: «Τὴ βλέπεις; — Ὅχι! Δὲ βλέπω τίποτα. — Καὶ τώρα; — Ὁμι! ἀκόμα...» Ὑστερα ξαφνικά, παίρνοντας μέσ' στὸ πρόσωπο ἓνα κομμάτι φῶς^{ποῦ} τὴν τυλίγει: «ὦ! Τὴ βλέπω!» λέει ἡ κρεολὴ χαρούμενη, καὶ πεθαίνει γελώντας μὲ δυὸ μικρὲς φλόγες στὸ βᾶθος τῶν ματιῶν τῆς.

Μεταφρ. ΔΗΜ. ΝΙΚΟΛΑΡΕΪΤΖΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

Στὴ Λευκάδα—τὴν ἰδιαιτέρη πατρίδα του—γιωρτάσθηκε ἡ ἑκατονταετηρίδα τοῦ ποιητῆ Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη, κ' ἐγίναν τ' ἀποκαλυπτικὰ τῆς προτομῆς του. Οἱ ἡμερησίδες ἀπ' ἀφορμὴ τῆς γιορτῆς αὐτῆς γράψανε πλατιά γιὰ τὸ Ἔργο του ὡς Ποιητῆ καὶ ὡς Πολιτικοῦ καὶ γὰ τὶς ὑπηρεσίαις ποὺ πρόφερε στὸ ἔθνος. Εἶχε σπουδάσει στὴν Ἰόνιον Ἀκαδημία καὶ κατοπε στὴ Γενεὴ φιλολογία κ' ἀργότερα στὸ Παρίσι καὶ στὴν Πίζα νομικά. Ἡ δόξα του ὡς πολιτικοῦ στάθηκε τόσο ἐθνικὴ, ὅσο κ' ὁ ἴδιος ὑπῆρξε ἓνας πραγματικὰ ἐθνικὸς ποιητῆς. Τὰ «Στρουγγήματα» ἦσαν ἡ πρώτη του ποιητικὴ συλλογὴ. Μὲ τὰ «Μνημόσυνα» ποὺ ἔβγαλε ὕστερ' ἀπὸ δέκα χρόνια, ἐσημείωσε μιὰ σημαντικώτατη πρόοδο. Ἀργότερα ἔγραψε τὴν «Κυρὰ-Φροσύνη» τὸν Ἀθάνιστη Διάκονο καὶ τὸν «Φωτεινὸ» τὸ καλύτερο ἴσως ἐπικολλορικό του ποίημα. Μιὰ ματιὰ στὸ ποιητικὸ Ἔργο τοῦ Βαλαωρίτη μᾶς φανερώνει τὴν μεγάλην του ἀγάπην στὴν Πατρίδα καὶ στὴν Ἐλευθερίαν. Τὰ ποιήματά του, γραμμένα σὲ πλούσια δημοτικὴ γλῶσσα, ἀποτελοῦν ἓναν ὕμνον στὴν Ἑλληνικὴ φύσιν καὶ στὸν Ἑλληνικὸ ἥρωισμό ποὺ ξαναζει ἀπ' τὸν ἀγνὰ νεοελληνικὸ συνεχιστὴ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, ὅπως ὀνομαζει κάπου ὁ Παλαμάς τὸν ποιητὴ τῶν «Μνημόσυνων».

Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο ἡ «Μηνιαία Ἐπιθεώρησις» μπαίνει στὸν τρίτον χρόνον. Εἶνε ἀξιοσημείωτο κ' αὐτὸ ἂν λάβει κανεὶς ὑπ' ὄψιν του πόσο λίγο ἔζησαν ὡς τὴρᾶ ἐπαρχιακὰ περιοδικὰ ποὺ βγήκανε ἀπὸ Συλλόγους. Δὲ μποροῦμε λοιπὸν παρὰ νὰ εὐχαριστήσουμε ὅλους ὅσους μὲ κάθε τρόπο μᾶς ὑποστήριξαν, κ' ἐλπίζουμε ὅτι καὶ στὸ μέλλον θὰ ἐξακολογήσουν νὰ μᾶς παρέχουν τὴν πολύτιμη συνδρομὴ των.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

(Οἱ ἀριθμοὶ δείχνουν τὶς σελίδας)

Γ. Α. Νέρων, 60.

ΑΡΦΑΣ. Τὰ «Λυρικά Ποιήματα» τοῦ Μανώλη Μαγιάκη, 136—
Paul Verlaine: Τὸ καλὸ τραγοῦδι, 241.ΜΑΝ. ΒΟΗΚΛΗΣ. Ἀνακρέοντες: Ὠδὴ, Σὲ κόρη, 17—Pierre
Louys: Chansons de Bilitis: Στὰ μάτια τῆς Μνασιδίας, Στὴ Γυ-
ρινῶν, Ἀναχώρησις, 90—Γοῦ κάκου, Τὰ μέρη ὅπου σ' ἀντάμωσα,
127—Ἡ Μαγδαληνὴ (Κασσιανῆ), 153.ΓΙΑΝΗΣ ΒΟΥΛΗΣ. Jose Maria de Heredia: Ἡ Ζωὴ τῶν Νε-
κρῶν. Ἀρχαία Μεντάγια, 6—Q Horadius Flaccus: Στὴ Λυδία,
Στὸ Σήστιο, 37—Σαπφώ: Εἰς Ἐρωμένην, 58—Ἐσπερινος, Πόνος
κρυφός, 89—Mater Pulchra, 119—Βάρδος, 140—Ἡσκιοὶ Ὠρῶν,
153—Δίγες γραμμῆς, Στὴν εἴσοδο τοῦ πάρκου, Στὸ σταθμὸ τοῦ σιδη-
ροδρόμου, 242.

ΖΗΝΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. Στρατιωτικὲς ἀναμνήσεις, 95.

Γ. ΘΕΜΕΛΙΣ. Μέσα μου 46—Ὀλημερίς, 130—Στοῦ δειλινοῦ
τὸ φέγγος, 168.ΒΑΣ. Δ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ. Ἡ «Τρικυμία» τοῦ Σαίξπηρ, 114
—Οἱ δυὸ Μεγαλειότητες, 136—Χριστιανικὴ ἀγάπη, 169—Ἀπολο-
γία τῆς Μουσικῆς, 224.

Β. Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ. Νύχτες, Γιοσειμά, 7.

ΓΕΩΡΓΗΣ Ν. ΚΑΡΑΤΖΑΣ. Ἐνῶ σβύνει μιὰ ζωὴ, 155—
Τρίκου-Ντάου, 162, 212, 233.

ΝΙΚΟΣ ΚΙΡΑΝΗΣ. Ἐς Κόρακας 22.

Κ. ΚΟΝΤΑΚΙΩΤΗΣ. Βιλιτώ, 7—Pierre Louys: Τραγοῦδια
τῆς Βιλιτῶς: Μυρόλαδα, 24.

Ν. Μ. Giacomo Puccini, 110.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΟΤΣΕΝΙΓΟΣ. Θᾶναι βαρὺ τὸ σούρουπο, 140.

ΒΛ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ (Β. Ν.) (Π.) Κλεισμένο μου παράθυρο, 17
—Μ. Γκόρκι: Ὁ Ζασουμπρίνας, 176—Τὸ Χανουμάκι, 200—Φοι-

τηταί, 201.

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ. Νόμιμες δολοφονίες, 34.

ΔΗΜ. ΝΙΚΟΛΑΡΕ·Ι·ΖΗΣ (Δῶρος Ἄλσας.) Paul Bourget: Ἀνάστασις, 18, 40—Villiers de l'Isle-Adam: Θὰ μπορούσε κανεὶς ν' ἀπατηθεῖ, 222—Alphonse Daudet: Ὁ Καθρέφτης, 244.

ΠΑΥΛΟΣ ΕἰΦΑΡΑΣ. Ἀγροτικό, 243.

Δ. Σ. Charles Baudelaire: Ἡ δεσποινὶς Bistouri, 49.

ΖΗΣΙΜΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ. Ὀμήρου Ὀδύσσεια: Α (στ. 325—380), 1. Ὀλόκληρο τὸ Κ, 33, 53, 113, 133, 185, 209, 229.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ. Εἰδύλλια, 5—Χαμένη Ὁμορφιά, 13—Λησμοσύνη, 39—Κάποιο βράδυ γλυκύτατο, 59—Στὰ βαθυὰ τὰ μεσαυχτα, 93—Βαθύ, 126—Τὸ καντῆλι, 154—Ζωή, Εἰρήνη, 221.

Γ. ΣΜΥΡΝΙΟΥΔΗΣ (Γ. Λόγης). Τῆ: Λουλούδας τὸ Καστράκι, 2—Στὸ δρόμο, 69—Στὸ Δικαστήριο, 149—«Φοιτηταί» Γρ. Ξενοπούλου, 204.

ΘΕΜΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ. Στόνοι, 108.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΡΟΒΑΣ. Πῶς κατελήφθη ἡ Κιουτάχεια, 128.

Ι. Α. ΤΡΟΚΑΛΛΗΣ. Τὸ φαρμακερὸ φίλι, 73.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΦΩΚΟΣ. Guy de Maupassant: Ὁ Πιπτεράς τοῦ Σίμου, 25—Α. Π. Τσέχωφ: Τὸ Πιπράτημα, 46—Charles Dickens: Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα, 97—Guy de Maupassant: Ὁ Σπάγος, 141.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΗΣ Νοσταλγός, 94.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΙΝΗΣ (Γ. Κέρκης) Ἀπ' τὸ Β.βλίο τῶν Ἐξομολογήσεων: Τὰ μεσαυχτα, Δὲν ὑπάρχει, Ευπνησα, 12—Ἴσως γιατί εἶσαι Εσύ, 39—Ἡ φυγὴ τῶν Ροδίων, 54—Τὰ ἴδια λουλούδια, 59—Στοχασμοί 91—Gabriele d' Annunzio: Φραντζέσκια ντὰ Ρίμινι (ἀπόσπασμα), 121—Ἔτσι πανεμφο, 139—Gabriele d' Annunzio: Ἡ ἀαγέννησις τῆς Τσαγωδίας (ἀπόσπασμα ἀπ' τὴ «Φωτιά»), 187—Memoria Dulcis, 243.

* Ἀνατὴλ Φράγς, 65.

* Ἡ Σαμιώτικη μουσικὴ κίνηση, 66.

* Συναυλία γιὰ τιμὴ τοῦ Μουσουργοῦ Μαν. Καλομοίρη, 32.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ, 52, 72, 112, 132, 152, 183, 208, 228, 246.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή για ένα χρόνο, προπληρωτέα.

Ἑσώτεροῦ Δραχ. 30

Ἀμερικῆς Δολλ. 2

Ἀγγλίας Σελιν. 10

Γιὰ τὰλλα Κράτη Φρ. 20

Οἱ συνδρομῆς ἀρχίζουν Ἰούλιο καὶ Ἰανουάριο.

Γιὰ πληροφορίες καὶ συνδρομῆς ἀπευθύνεστε «Φιλοτεχνικὸν Ὁμιλὸν Νέωνα

Σάμος—Βαθῦ—Ἑλλάς

Γιὰ ζητήματα συντάξεως «Μηνιαίαν Ἐπιθεώρησιν»

Ὅσοι συνδρομηταὶ ἀλλάζουν διεύθυνση νὰ μᾶς τὸ δηλώνουν.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΤΩ ΑΠ' ΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ

ΤΗΓΑΝΙ Ζήνων Δημητριάδης. ΒΟΥΡΑΙΩΤΕΣ Γεωργ. Σβερκίδης.

ΠΑΓΩΝΑΣ Ποθ. Λεκάτης. ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ Ἀλεξ. Μαρίνος.

ΜΥΤΙΑΗΝΗ Μαρία Καραϊοκάκη. ΚΟΚΚΑΡΙ Ἴπποκρ. Βανδῶρος.
